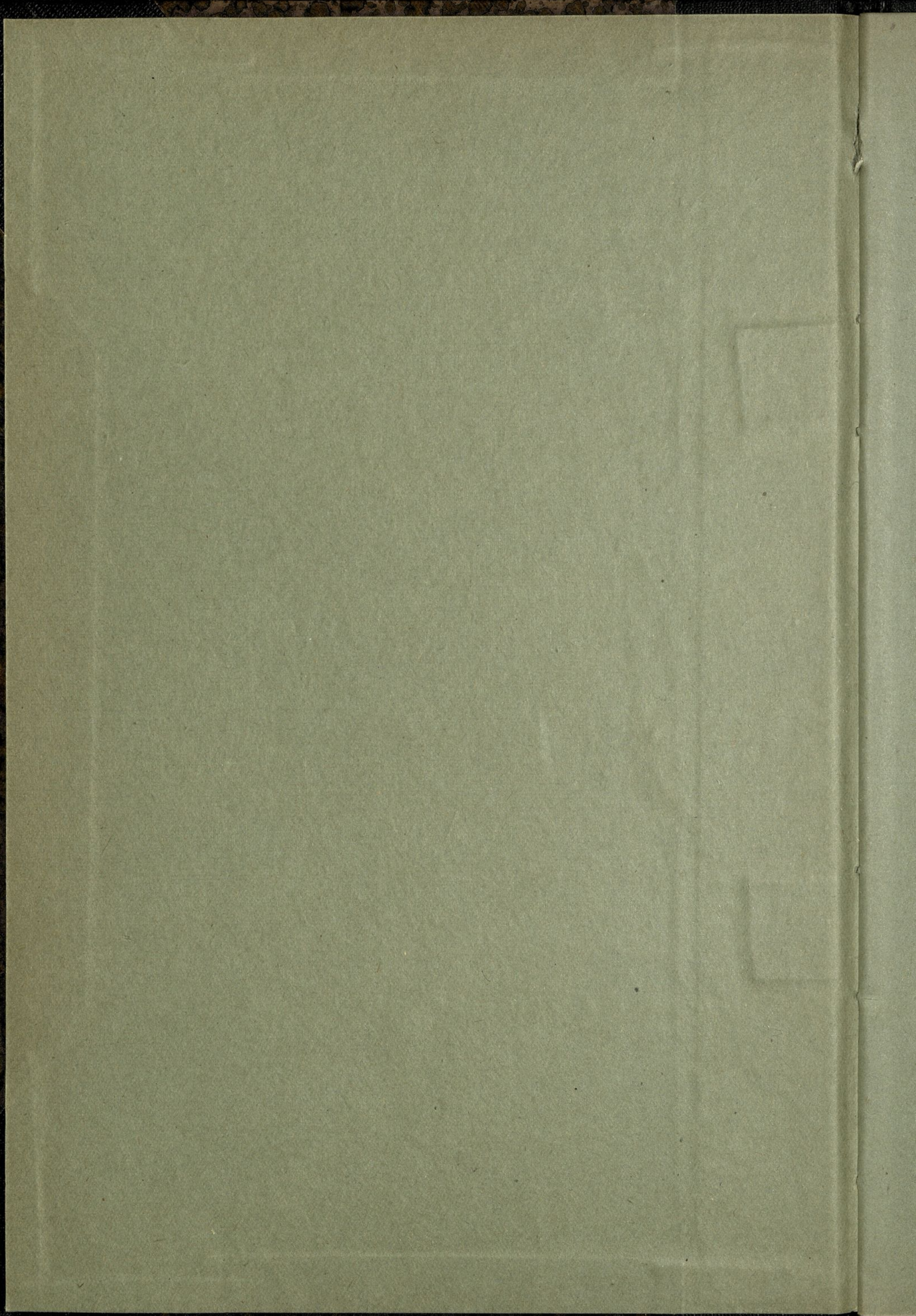

II

b
v

53345

ČAS

Revija Leonove družbe

Letnik XXX VIII (1935/36)

Poseben odtis

111

53345

Slovenska knjižna produkcija v letih 1919—1935.

Dr. Melitta Pivec-Stelè.

V svojem pregledu »Die Wirtschaftskrise und die Buchproduktion der slavischen Völker«¹ VI. Tukalevskij začinja odstavek o jugoslovanski produkciji s sledečo konstatacijo: Jugoslavien besitzt weder eine amtliche Statistik noch irgendeine private Publikation, die die Buchproduktion der Völker des Königreiches registriert hätte... Ein Notbehelf sind die Buchhändlerzeitschriften, die in den Jahren 1928—1933 in Jugoslavien erschienen.«² Nato omenja nekatere teh publikacij in prinaša nekaj števil.

Po l. 1934, ko je Tukalevskega študija izšla, so se tam omenjenim poskusom pridružili še novi, deloma trgovskega značaja, deloma pa tudi taki z znanstvenimi ambicijami. Če navedemo glavne, dobimo sledečo dvojno vrsto: Bibliograf. Popis novih knjiga i perodičnih publikacija u Kr. SHS. (mesečnik) Beograd, I (1926)—III (1928). — Naša knjiga. Mesečni časopis o novim knjigama Kr. Jugoslavije. Zemun, I (1929) — III (1931). — Katalog izdanja 1901—1935 Izdavačkog i knjižarskog preduzeća Geca Kon. Beograd, 1935. — Opšti katalog knjiga 1935. Geca Kon. Beograd, 1935. — Milan E. Breier, Der Buchhandel in Jugoslavien, v: Der Buchhandel der Welt, Stuttgart, 1935. — — [Ivo] H[ergešić], Književni pregled. Bibliografska razmatranja. Zagreb, Obzor 1934, 48, 75, 94. — Jugoslovenski bibliografski godišnjak za 1933 g. Beograd, 1935 (Posebna izdanja 106). — Jugoslovenska bibliografija (mesečnik) Priloga Glasnika knjižara. Beograd I (1934), II (1935). — Statistički godišnjak I (za 1929) — V (za 1934), Beograd, ki objavlja pregled publikacij po podatkih beogradske Narodne biblioteke in ljubljanske Drž. biblioteke.³

Kljub tu navedenim statističnim publikacijam pa je, posebno radi ohlapne stilizacije § 7 tiskovnega zakona, ki govori o dolžnostnih

¹ Slavische Rundschau VI (1934) 348—357.

² o. c. 353.

³ Prva leta so podatki ljubljanske Drž. biblioteke za dravsko banovino pomotoma označeni kot podatki za vso Jugoslavijo.

izvodih, in tudi radi drugih činjenic, z a n e s l j i v a statistika jugoslovanske knjižne produkcije še danes težko izvedljiva stvar. Zato se tu omejimo na slovensko knjižno produkcijo, ki obsega manjšo tvarino in ima že nekoliko preddel.

Med publikacijami trgovskega značaja pri nas omenjamo: Glavni seznam knjig knjigarne Učiteljske tiskarne v Ljubljani, 1934. — Seznam knjig založništva in knjigarne Tiskovne zadruga v Ljubljani, 1933. — Katalog slovenskih knjig. Ob svoji desetletnici Nova založba v Ljubljani, 1927. — Katalog ob petdesetletnici Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani, 1879—1929, 1929.

Vendar gradivo, ki ga naša statistika že predpostavlja, to je slovenska bibliografija, v celoti še ni objavljeno. Imamo celotno bibliografijo samo za predvojni in vojni čas: Fr. Simonič: Slovenska bibliografija (1550—1900), Ljubljana, 1903/05. J. Šlebinger: Slovenska bibliografija za l. 1902—1906, Ljubljana ZSM V (1903)—IX (1907)^{3a}; Slovenska bibliografija za l. 1907—1912, Ljubljana, 1913; Bibliografija za l. 1913—1918, Ljubljana, Carniola N. v. VI (1915)—IX (1918). Po vojni pa imamo objavljeno samo: J. Šlebinger, Slovenska bibliografija za l. 1929 in 1930, Ljubljana, Slovenski tisk 1929 in 1930 (prva je izšla tudi kot separatum, druga pa je radi prenehanja lista nezaključena).

Za povojni čas pa imamo nekaj delnih bibliografij: J. Šlebinger, za jezikoslovje, slovstveno zgodovino in zgodovino, 1913—1927, ČJKZ I (1919)—VII (1928); M. Marolt, F. Šijanec in J. Šlebinger, za umetnostno zgodovino, 1921—1932, ZUZ I (1921)—XII (1933); Fr. Baš, za narodopisje, 1929—1932, ČZN XXV (1930)—XXIX (1934); J. Glaser, Pregled mariborskega časopisja po prevratu, Mariborski Koledar 1935; Fr. Baš, Bibliografija o Ptujju, ČZN XXVIII (1933); Fr. Bevk, Slovenske knjižne izdaje v Italiji, Luč I (1927)—VIII (1932) (Trst). A. Kacin, Slovenski tisk v Italiji od 4. novembra 1918 dalje (do 1. junija 1930), Jadranski Almanah za l. 1925—1930 (Gorica); isti, Slovenski tisk v Italiji od 1. junija 1930 do 31. decembra 1934, čigar natis ni bil dovoljen; L. Legiša, Slovensko časopisje na Primorskem, Jadranski Kalendar 1935 (Zagreb); Frank Zaitz, Slovenske knjige in brošure, ki so izšle v Ameriki, Ameriški družinski koledar (Chicago) 1928; Seznam slovenskih časopisov v Ameriki, Ameriški družinski koledar 1926—1935.⁴

[J. Aleksič], Slovensko časopisje 1934, Vzajemnost 1934, daje pregled z ideološkega stališča, L. M., Pet let krize in slovenska knjiga, Jutro 1935, 61, prinaša nekaj številčk za l. 1929—1933 na podlagi gradiva Drž. biblioteke, in td [Tine Debeljak], Pogled na knjižni trg

^{3a} Za l. 1901 jo je sestavil K. Glaser (ZMS IV, 1902).

⁴ Podatke za Koroško in za l. 1935 v Italiji je dal Manjšinski institut.

1. 1935, Slovenec 1936, 1, podaje splošen pregled zadnjega leta. Isti namen ima: Kaj nam je leta 1935 nudil slovenski knjižni trg, Duhovno življenje (Buenos Aires) 1936.

Naša tu priobčena statistika je sestavljena na podlagi gradiva naše Drž. biblioteke in še neobjavljene bibliografije J. Šlebingerja;⁵ slednja je bolj obširna kot prvo, ker marsikaj pride do našega znanja, pa ne v našo posest. Posebno pomanjkljivo prihajajo grafični izdelki in muzikalije.

Izhodišče je l. 1919, ki se smatra kot prvo povojno leto. Rubrike so sestavljene po rubrikah našega ministrstva prosvete — kakor so objavljene v Statističnem godišnjaku — in po poljski ter nemški bibliografiji, prikrojene za naše razmere. To delno razliko v rubrikah je treba upoštevati, če se primerjajo naše številke z že objavljenimi za 1929—1934. Vpoštevati se mora tudi, da je uvrstitev v sorodne rubrike podvržena v neki meri individualni presoji sestavljalca. Razen tega naše številke večinoma presegajo prej dosežene, radi poznega prihoda knjig iz prejšnjih let. Končno pa tudi naše številke še ne bodo definitivne, v prvi vrsti radi že omenjene nejasne stilizacije § 7 tiskovnega zakona z dne 6. avgusta 1929 o dolžnostnih izvodih (v tem je bila naredba deželne vlade 16. decembra 1918 bolj precizna), in pa ker je zbiranje slovenskih publikacij izven naših političnih mej popolnoma odvisno od dobre volje privatnih činiteljev, a kompletnost še zdavnaj ni dosežena.

⁵ Zahvaljujem se tu g. dr. Šlebingerju, da mi je dovolil uporabo.

1919	Število izdanih knjig		Število brošur	Število periodik in kontinuant, ki izhajajo					Število izdanih del							Število prevodov																		
	v državi	v inozemstvu		dnevno	najmanj enkrat na teden	najmanj enkrat na mesec	najmanj enkrat na 3 mesece	ostali	v slovenskimi	v srbohrvaškimi	v drugih slov. jez.	v francoškimi	v nemškimi	v angleškimi	v drugih evr. jez.	iz srbohrvaščine	iz rusčine	iz poljščine	iz češčine	iz slovaščine	iz bolgarščine	iz ukrajinsčine	iz nemščine	iz francoščine	iz angleščine	iz italijansčine	iz drugih evr. jez.	skupaj						
Encikloped. dela, zborniki	7	5	1			2	10	32				1																						
Teologija, nabožno slovstvo	2	1	3				11	20																										
Filozofija, psihologija, pedagogika	4		3				1	7				1																						
Pravo in soc. vede, statistika	32	23	14	6	18	3	4	86	1	13																								
Politika, uprava	7	2					1	8		2																								
Filologija, jezikoslovje, literarna zgodovina	6	1				2	2	9		1																								
Zgodovina in pom. vede	4						1	5																										
Geografija, etnografija																																		
Matematika, prirodosl. vede	4		2				3	6																										
Medicina, higijena	33	4				2	16	53		1																								
Leposlovje	1	1	2			2	3	17																										
Mladinski spisi	13	2					1	15				1																						
Šolske knjige	4							4																										
Lik. umetnost, umetn. obrt	12		3			2	1	18																										
Glasba, gledališče	1		7			1	7	18																										
Tehnika, industrija, obrt	3							7																										
Trgovina, promet	1							5																										
Kmetijstvo, gospodinjstvo	1							7																										
Telovadba, sport	1							5																										
Varia	9	7	4		3	11	10	46																										
Skupaj	144	46*	39	6	21	52	72	361	1	17	6	3	1	389	1	3	1	3																

* V Avstriji 3 časopisi, v Ameriki 14 časopisov in 8 knjig, v Italiji 15 knjig in 6 časopisov.

1921

	Število izdanih knjig		Število brošur					Število periodik in kontinuant, ki izhajajo					Število izdanih del						Število prevodov																		
	v državi	v inozemstvu	Število brošur					dnevno	najmanj enkrat na teden	najmanj enkrat na mesec	najmanj enkrat na 3 mesece	ostali	v slovensčini	v srbohrvaščini	v drugih slov. jez.	v francoščini	v nemščini	v angleščini	v drugih evr. jez.	iz srbohrvaščine	iz ruščine	iz poljščine	iz češčine	iz slovaščine	iz bolgarščine	iz ukrajinsčine	iz nemščine	iz francoščine	iz angleščine	iz italijanščine	iz drugih evr. jez.	skupa					
			8	9	1	2	3																										4	5	6	7	8
Enciklop. dela, zborniki	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Teologija, nabožno slovstvo	2	3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Filozofija, psihologija, pedagogika	7	3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Pravo in soc. vede, statistika	10	22	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
Politika, uprava	6	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Filologija, jezikoslovje, literarna zgodovina	2	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Zgodovina in pom. vede	2	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Geografija, etnografija	1	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Matematika, prirodosl. vede	5	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Medicina, higijena	29	9	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Leposlovje	13	3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Mladinski spisi	13	6	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
Šolske knjige	7	5	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	
Lik. umetnost, umetn. obrt	23	5	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46
Glasba, gledališče	6	1	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Tehnika, industrija, obrt	7	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
Trgovina, promet	3	3	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
Kmetijstvo, gospodinjstvo	8	7	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
Telovadba, sport	10	7	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41
Varia	162	70	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
Skupaj	162	70	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80

* V Avstriji 2 časopisa, na Ogrskem 1 časopis, v Ameriki 14 časopisov in 11 knjig, v Italiji 30 knjig in 12 časopisov.

Pregled slovenskih publikacij za leta 1919—1935																		
	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	Skupaj
Enciklop. dela, zborniki	33	38	42	53	1	1	1	1	2	3	2	4	4	4	2	2	1	28
Teologija, nabožno slovstvo	20	18	17	17	20	16	20	14	17	29	18	30	41	36	37	39	40	1.113
Filozofija, psihologija, pedagogika	9	13	15	15	14	17	15	13	11	21	21	12	6	12	10	10	16	230
Pravo in soc. vede, statistika	100	94	77	88	92	104	103	80	102	101	82	65	71	70	75	64	65	1.433
Politika, uprava	11	4	9	6	6	4	8	9	12	9	5	10	8	2	12	6	8	129
Filologija, jezikoslovje, literarna zgodovina	11	7	5	7	9	10	13	15	18	18	17	12	8	15	9	11	5	190
Zgodovina in pom. vede	5	3	3	4	10	6	6	5	7	6	6	10	6	3	8	9	7	104
Geografija, etnografija	5	1	2	3	4	2	3	3	4	4	5	10	5	2	9	5	4	66
Matematika, prirodosl. vede	9	3	10	14	4	12	16	20	15	18	13	13	15	11	12	10	9	204
Medicina, higijena	55	63	63	74	119	77	83	86	76	74	94	100	116	113	114	142	115	1.564
Leposlovje	17	29	33	42	31	37	40	31	33	35	53	40	67	47	49	33	27	644
Mladinski spisi	16	20	34	36	35	22	14	19	15	26	14	13	21	19	16	7	6	333
Šolske knjige	4	1	10	12	20	9	12	11	10	11	16	8	14	12	13	9	9	181
Lik. umetnost, umetn. obrt	18	19	54	50	46	19	33	16	36	30	37	24	28	20	33	26	18	507
Glasba, gledališče	5	24	27	32	37	29	36	31	29	32	41	31	27	34	29	25	27	496
Tehnika, industrija, obrt	18	34	43	45	52	66	68	61	62	61	57	59	59	57	62	55	46	905
Trgovina, promet	7	9	11	18	22	20	31	25	25	29	31	32	40	37	39	42	35	453
Kmetijstvo, gospodinjstvo	5	20	21	25	23	27	28	31	26	24	25	26	31	30	37	35	39	453
Telovadba, sport	46	43	58	65	69	66	85	73	73	74	87	79	80	77	87	73	78	1.213
Varia	389	443	534	606	672	608	669	609	633	680	707	675	741	690	724	680	615	10.675
Prevodi	20	27	35	46	55	45	54	40	29	30	48	57	81	53	55	61	45	781
Publikacije v tujih jezikih	28	8	14	18	20	19	14	21	18	14	20	14	22	18	23	16	18	305
Publikacije v inozemstvu	46	57	70	76	85	64	88	97	104	68	70	89	89	77	76	51	26	1.233
Publikacije v Italiji	21	30	42	49	63	37	60	70	78	38	40	65	65	53	54	29	5	799

Če pregledamo končne številke posameznih let, opazimo najprej hitro naraščanje po tisti cezuri v slovenski zgodovini, ki jo predstavlja l. 1919, ko je slovenski narod postal državni narod. Že l. 1922 je doseženo število, nad katerim se slovenska knjižna produkcija do danes giblje. Višek je dosežen v l. 1931, to je v letu, ko se začneja pri nas, pozneje kakor v zapadnih deželah, vpliv gospodarske krize. Vendar je padec, ki ga povzroča gospodarska kriza, le rahel. To je znak, da pri občutnem znižanju standarda of life slovenska inteligenca varčuje bolj pri drugih kakor pri kulturnih izdatkih in da tudi široka množica ni odpovedala. To je tudi posledica dejstva, da pri nas ni prepada med tenko prefinjeno plastjo in zanemarjeno množico, kakor obstoja drugod. Ugotovitev Vl. Tukalevskega, da gospodarska kriza jugoslovanski knjižni produkciji ni povzročila znatnih pretresljajev⁶, velja torej tudi za našo knjižno produkcijo.

Med posameznimi rubrikami je številčno najmočnejše leposlovje, na drugem mestu sta politika in uprava — valovanja v tem poglavju so posledice ustanovitve novih strank, volitev, konfiskacij itd. —, na tretjem je bogoslovje, znanstveno in poljudno. Močne postojanke zavzemajo mladinoslovje in gospodarske panoge, izrazito znanstvene so po svoji naravi nujno maloštevilne.⁷ Pozornost zbuja padanje števila šolskih knjig, posledica napovedanega monopola.

Publikacije, ki izhajajo pri nas v tujih jezikih, so maloštevilne, niti 3%: so to na eni strani znanstveni spisi priznanih avtorjev ali disertacije, na drugi letna poročila večjih industrijskih in trgovskih podjetij, kjer je udeležen tuji kapital, končno še knjige zunanjih založb, ki se pri nas samo tiskajo. L. 1919 ima najvišje število zaradi propagandnih spisov za mirovno konferenco.

Prevodi, pretežno leposlovni, ki znašajo nad 7% celotne produkcije, kažejo naraščajočo tendenco. Glede jezikov pa, iz katerih prevajamo, smo eklektični, ne samo tam, kjer se prevaja brez načrta, temveč tudi tam, kjer se vendar izbira po nekem merilu. Ruščina, češčina, nemščina in francoščina so precej enakomerno zastopane, vedno večje mesto zavzemajo Angleži in Skandinavci, Poljaki in Slovaki so se pridružili. Ameriški Slovenci prispevajo za angleške prevode, primorski za italijanske, vendar so Italijani najmanj zastopani. Prevodi političnih spisov dajo prednost nemščini in ruščini. Pri znanstvenih spisih pa prevodov skoraj ni.

Značilno je, da povprečno 50% naše leposlovne produkcije izhaja kot continuandum: ta oblika organizacije našega knjižnega trga je samopomoč maloštevilnega naroda. V manjši meri imamo isti pojav pri drugih panogah.

Prispevek vseh Slovencev izven naših političnih mej znaša

⁶ o. c. 354. — ⁷ Ne sme se pozabiti, da statistika samo šteje, ne tehta.

11·6%, oni Slovencev v Italiji 7·5%. Rubrika slovenskih publikacij v Italiji kaže tragično skrčenje bogate knjižne produkcije in nazorno ilustrira pohod rimske civilizacije. Tako zrcalijo te številke slovensko zgodovino od l. 1919. Čudno je, da se pri nas malokdaj omenja usodni vpliv, ki ima na naše gospodarske razmere vpliv umetnega izločenja tretjine našega ozemlja iz produkcije in konzuma. Stanje v Severni Ameriki pa je precej stalno in razmeroma ugodno.

Naš doprinos h knjižni produkciji Jugoslavije znaša po številkah Statističnega godišnjaka, objavljenih za l. 1929—1934, šestino do četrtnine, kar je, z ozirom na to, da tvorimo enajstino prebivalstva, ugoden rezultat za našo kulturno dejavnost. Naš doprinos k skupni evropski produkciji predstavljajo prevodi iz slovenščine, ki bi zahtevali posebno obravnavanje. Zanj je kvaliteta knjig važnejša kakor kvantiteta; visoka kvaliteta je lahko prednost slovstva malega naroda.

Tako izbor prevodov kakor razdelitev knjig po vsebini daje vpogled v našo duhovno usmerjenost. Zanimanje se ne da vsiliti, in če izhaja toliko in toliko del iz določenega področja, je to brezdvomno znak, da neka komponenta v mentaliteti slovenskega čitatelja knjige tega področja pričakuje in zahteva. Če bi se to primerjanje raztegnilo tudi na produkcijo od l. 1550, bi morebiti prišli do definicije slovenskega narodnega značaja, ki bi bolj ustrezala zgodovinski resnici kakor aprioristične trditve. Ravno tako dokaže izbor prevodov n. pr. na eni strani našo sorodnost s Slovaki in Skandinavci, na drugi bistveno razliko med Italijani in nami.

Vrsto problemov, ki jih sprožijo naše številke, smo tukaj samo nalahko naznačili, da jih rešujejo strokovnjaki. Končati pa hočemo z apelom, ki sicer ni prvi in — bržkone — tudi ne bo zadnji: Kakor je Slovenija razkosana, dve tretjini samo v narodni državi, ena tretjina v Italiji in Avstriji, z močno emigracijo, posebno v Severni in Južni Ameriki, tako so raztreseni proizvodi naše književnosti; in vendar ne bi bilo neizpeljivo, da bi bili vsaj duševno združeni — v naši Narodni in univerzitetni biblioteki.

Résumé. Statistique des imprimés slovènes de 1919 à 1935.

L'auteur donne, d'abord, une revue des publications statistiques concernant les imprimés yougoslaves. Le travail est rendu difficile par le manque de précision du § 7 de la loi sur la presse du 6 août 1929 fixant le dépôt légal. Partant, l'auteur se borne à la statistique des imprimés slovènes laquelle, malgré l'inconvénient signalé, offre plus de facilité, parce que son domaine est moins étendu et en partie déjà étudié. Cependant, la bibliographie des imprimés slovènes, fondement de la statistique, n'est publiée complètement que jusqu'à 1918, et, ensuite, pour 1929. Pour les autres années, il n'existe que des bibliographies partielles. La statistique est donc composée presque entièrement d'après les imprimés reçus par la Bibliothèque d'Etat de Ljubljana et la bibliographie manuscrite de

M. Šlebinger. Pour point de départ, l'année 1919 est prise comme première année d'après-guerre. Les rubriques sont celles qu'emploie, depuis 1929, le Ministère de l'Instruction publique dans son Annuaire statistique, modifiées d'après les bibliographies polonaise et allemande et ainsi adaptées aux circonstances. En ce qui concerne les imprimés slovènes parus en dehors des frontières politiques yougoslaves, il ne faut pas oublier que leur entrée dépend entièrement de la bonne volonté des éditeurs.

La revue des résultats obtenus nous montre, tout d'abord, un accroissement rapide à partir de 1919, année importante où la nation slovène devient partie intégrante de l'Etat (Staatsvolk). L'année 1922, déjà, voit atteint le chiffre où, depuis, la production s'est maintenue. L'apogée est atteinte en 1931, année où l'influence de la crise économique se fait sentir chez nous, plus tard que dans les pays occidentaux. Néanmoins, la décroissance provoquée par la crise économique est relativement peu importante, ce qui indique que le lecteur slovène, pourtant gravement éprouvé, réduit en dernier lieu ses dépenses culturelles.

D'après les chiffres obtenus, la première place est occupée par les belles lettres; en second lieu, viennent les publications politiques et administratives; en troisième lieu, les ouvrages de théologie et de dévotion. Les livres destinés à la jeunesse et les imprimés concernant l'industrie et le commerce atteignent des nombres très élevés, tandis que les ouvrages scientifiques, par leur nature, ne peuvent être très nombreux. Presque la moitié des ouvrages littéraires paraît en séries, ce qui correspond à l'organisation de la librairie d'une nation peu nombreuse.

Les ouvrages parus en langues étrangères représentent moins de 3% de la production totale: ce sont, principalement, d'un côté, les rapports des entreprises industrielles et commerciales plus importantes où entre le capital étranger, d'autre part, des thèses scientifiques. L'année 1919 est caractérisée par les nombreux écrits de propagande destinés à la Conférence de la paix. Les traductions d'ouvrages littéraires, dont le nombre va en augmentant, représentent un peu plus de 7% de la production totale, et sont d'un choix éclectique; celles de l'anglais et des langues scandinaves accroissent sensiblement, tandis que celles de l'italien occupent la dernière place. Le total de tous les imprimés slovènes publiés en dehors de la Yougoslavie s'élève à plus de 11%, le total des imprimés slovènes publiés en Italie à plus de 7%. Cette dernière rubrique nous montre une décroissance tragique mais artificielle, tandis que la situation en Amérique et en Autriche est stable. Les imprimés slovènes représentent, dans la production yougoslave totale, une fraction qui, du sixième, monte jusqu'au quart, résultat favorable, puisque les Slovènes yougoslaves représentent le onzième de la population de la Yougoslavie.

L'élévation des chiffres des diverses rubriques ainsi que le choix des traductions pourraient conduire à une définition précieuse du caractère national slovène, si on étudiait ces relations aussi dans le passé. Les chiffres de notre statistique reflètent également fidèlement le sort de la Slovénie depuis l'année 1919 qui l'a déchirée, en assignant un tiers à l'Italie et à l'Autriche, fait, qui exerce une influence funeste sur notre situation économique et culturelle; ils nous rappellent aussi notre forte émigration, surtout dans l'Amérique du Nord et du Sud. Nos imprimés sont dispersés comme nous; et pourtant il serait extrêmement souhaitable, et réalisable, de réunir au moins toutes les productions de l'esprit slovène dans notre Bibliothèque nationale.

